



**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus VI. Argumentum. Beneficiatus si onera, ad quæ tenetur adimplere omiserit, an Episcopus possit illum à Beneficio remove, & Patronus alium præsentare?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

Antonini, absque eo quod idem Albertus spatio triennii, quo supervixit, unquam cogitaverit devenire ad nominationem novi Cappellani, neque ulla conquestiones emisit, ex qua acquiescentia argui valet talem ab initio fuisse ejus intentionem, nimirum, ut nominatus ab ipso minimè ligaretur lege pro futuris tantum Patronis præfinita, ut de acquiescentia proxima actui interpretato firmat *Rot. decis. 26. num. 14. coram Otthobon., & decis. 118. num. 14. coram Emerix jun., & in Meleuitana fideicommissi 21. Februarii 1710. §. Vis nulla coram Eno Priolo.* Quod magis confirmavit ex facto, profequendo namque prædilectionis tenorem erga Bernardinum, ipsum in ultimis codicillis usufructu omnium suorum Bonorum pro medietate ditavit, honorabili titulo Archipresbyteri Sancti Antonini eum nuncupando, ex quo facto oriri videtur positiva approbatio talis qualitatis unitæ cum Cappellania *Rot. dec. 474. n. 6. coram Bichio, & dec. 202. num. 5. par. 13. recent.*

Non obstante exaggerata incompatibilitate prædictæ Cappellaniæ cum officio Parochi, vel ex quo in fundatione statutum sit, quod ipse invigilet fidei adimplerentur onerum Cappellano injunctorum, sive quia mox dicto Cappellano demandata fuerit assistentia Parocho in solemnibus, & interessentia recitationi Sanctissimi Rosarii, juxta morem ejusdem Ecclesiæ Sancti Antonini, quæ omnino nequaquam fieri posse insimul per Bernardinum exclamabat Carolus, & idcirco repugnare retentionem utriusque qualitatis.

20 Retento siquidem per DD. eodem Themate, quod respectu nominati à Fundatore rigor juris sit relaxandus, ponderabant præmissas incumbencias non importare necessariam repugnantiam, sive incompatibilitatem, eo quia congruè, & citra læsionem proprii officii possunt ab una eademque Persona adimpleri, à jure enim vetitum non est exercitium plurium officiorum, & repræsentatio plurium Personarum in his, quæ implicanciam non inferunt, ad *Text. in l. Strychum 95. §. Aditio ff. de solut. Rot. dec. 198. num. 5., & 6. par. 11. rec.* Et nuperrimè resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in una
Pars II.

Sabinen., ubi, quod officium Camerariatus Cathedralis Sabinen. possit ab Archipresbytero exerceri, licet Camerarius Archipresbytero rationem reddere teneatur.

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Beneficiatus si onera, ad quæ tenetur adimplere omiserit; an Episcopus possit illum à beneficio remove, & Patronus alium præsentare?

SUMMARIUM.

- 1 Beneficiatus, ut privari, & amoveri possit à beneficio, quæ requirantur?
- 2 Beneficiatus si onera beneficii ex propria culpa adimplere omiserit, justè potest removeri ab Episcopo à beneficio; si ob inadimplementum fuerit imposita à Fundatore hujusmodi pœna.
- 3 Remotio, & privatio beneficii facta ab Episcopo, non servato juris ordine, est nulla.
- 4 Beneficiatus tenetur ad refectionem elemosinæ suppletivè erogata per Patronum pro celebratione Missarum, quas in præteritum ipsè neglexerat.

CASUS VI.

Quidam Testator in fundatione Cappellaniæ jurispatronatus laicorum præscripsit quotidianam celebrationem Missæ cum recitatione D. Officiorum ea conditione, quod si Cappellanus adimplere neglexerit, excepto casu infirmitatis, privetur pro primo trimestre fructibus; pro secundo verò trimestre Cappellania, ad quam post sententiam super hujusmodi privatione promulgatam, Patronus alium præsentare valeat; cui Cappellaniæ cum modernus Cappellanus servitium per octo menses non præstiterit, eo quia excommunicatus ob delictum, & ob ejus infordeſcentiam non absolutus præstare non potuit; Ordinarius non præmissis debitis citationibus, nec juris ordine servato illum privavit, seu removit, à dicta Cappellania, & Patronus alium præsentavit. Queritur an hujusmodi remotio Cappellani sustineatur.

- 1 Breviter respondendo huic quæstioni censeo non sustineri; Quoniam beneficiatus

Z z ut

ut privari, & amoveri possit à suo beneficio tria requiruntur, nimirum causa rationabilis; quòd hæc sit manifesta, & quod privato fiat in iudicio, seu juris ordine servato; ad *Text. in cap. conquerente de restit. spoliat.*, ibique *Fagnan. nu. 2. & in cap. dilectus de rescript. n. 20. Gonzal. in cap. ex tua de Cleric. non resid. num. 4., & 5. Garz. de benef. par. 3. cap. 2. num. 145. Bellet. disquisit. Cleric. par. 2. S. 34. num. 17. Rot. decis. 279. nu. 13. par. 16. & dec. 253. num. 16. par. 19. recent.* In casu præsentis, quamvis adsit causa rationabilis, & manifesta privandi, & removendi Cappellanum à præfata Cappellania; eo quia iste ex propria culpa excommunicatus non adimplevit onera Cappellaniæ per octo menses, ob quòd inadimplementum Testator imposuit pœnam privationis ejusdem Cappellaniæ; & sic justè potuerit ab Episcopo removeri à dicta Cappellania, ut resolutum fuit in simili casu à Sac. Congregatione Concilii in *N. 10. Martii 1635. Lib. Decret. 15. pag. 168.*; Tamen quia Episcopus privavit, & amovit Cappellanum à sæpèdicta Cappellania absque prævia citatione ad dicendum causam quare non debebat privari secundum formam à Testatore præscriptam, & juris ordine non servato; hujusmodi amotio, & privatio est nulla, & sustineri non potest; juxta aliam resolutionem ejusdem Sac. Congregationis in *Imolen. Residentiæ 17. Novembris 1691.* ubi nulla declarata fuit privatio Cappellaniæ ob non servatum juris ordinem, nec præmissis debitis citationibus ad cogendum Cappellanum, ad adimplendum onus Cappellaniæ annexum, etiam si propter non adimpletam à Cappellano Testatoris mentem fuisset valida.

Cæterum si Testator ob non adimplementum onerum Beneficii non imposuisset pœnam privationis; non posset Beneficiatus per Episcopum privari, & removeri à beneficio, sed solum deberet adstringi ad adimplementum. Et si recusaret adimplere posset privari prævia causæ cognitione, & iudicio *Lar. de Annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 8. num. 36.* Et si Patronus pro adimplemento onerum ex. gr. pro celebratione Missarum, quas Beneficiatus in præteritum neglexerat, erogaverit eleemosynam, deberet idem beneficiatus

condemnari ad hujus refectionem. *Rot. in Barbinonen. Beneficiorum 30. Junii 1704. S. Non minus coram Omaña.*

ARGUMENTUM.

Beneficiatus incedens publicè, & palàm, absque habitu, & tonsura, an privari, & removeri possit per Episcopum à Beneficio patronali, & hoc impetrari in Dataria Apostolica.

SUMMARIUM.

- 1 Beneficiatus non incedens cum habitu, & tonsura de jure communi non est ipso jure privatus beneficio, sed requiritur trina monitio; secus post Constitutionem Sixti V., & num. 2. & quare vide num. 3.
- 4 Beneficiatus non incedens cum habitu, & tonsura vigore Constitutionis Sixtinæ removeri potest beneficio patronali, & hoc ab alio impetrari. Sed limita ut num. 5. & 6.
- 5 Constitutio Sixtina in Hispaniis non est usu communiter recepta.
- 6 Ante sententiam declaratoriam super abjectione, & desertione habitus, & tonsuræ, Beneficiatus removeri non potest à Beneficio, nec hoc validè impetrari, & num. 8. limita, ut num. 7.
- 9 Ut Beneficiatus non incedens cum habitu, & tonsura vigore dictæ Constitutionis removeri possit à beneficio, & hoc impetrari, quæ requirantur? Vide ibi.
- 10 Constitutio Sixtina non comprehendit beneficia de jure patronatus laicorum.

CASUS VII.

Quidam in Hispaniis quadraginta ab hinc annis obtinuit simplex beneficium Ecclesiasticum de jure patronatus laicali in Parochiali Ecclesia loci A. & cum ad titulum ejusdem Beneficii ordinari non valuisset ab Ordinario ratione illitteraturæ, seu propter ejus ignorantiam, propriis status Clericalis oblitus derelictis Clericorum habitibus, signis, & armis, quæ sunt lacrimæ, & orationes; laicorum vestibus publicè se induit, & arma rusticorum impugnavit, terram quotidie effodiendo, ac arando ad instar laici; Hinc Ordinarius illum privavit, & amovit à dicto beneficio; & hoc impetratum fuit à quodam Clerico in Dataria Apo-